

ION DOMENCO, *DORUL – IZVOR TĂMĂDUITOR*

Victor Axentii

conf. univ. dr., Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul
(email: axen55@mail.ru)

Dorul este un organ de cunoaștere a infinitului, spunea, laconic și profund, Lucian Blaga, cel care ne-a spus tuturor pentru vecie că „veșnicia s-a născut la sat”. Să adăugăm aici că acest cuvânt nu are, de fapt, un echivalent în nici o altă limbă, dorul este caracteristic doar nouă, românilor; în el noi punem mai toate trăirile, sentimentele umane - pure, neîntinate, de o semnificație aparte. Dorul în sine este un sentiment care exprimă o dorință puternică de a revedea pe cineva sau ceva drag, de a reveni la o stare emoțională preferată.

Cuvântul *dor* are origine în latina populară: *dolus* - *a durea*. Cu atât mai semnificativ este titlul noii plachete de versuri – „*Dorul - izvor tămăduitor*” (Copyright, București, 2020), autor - Ion Domenco.

Și așa cum toate dorurile dor (verbul *a durea*), dorul de poezie, de frumos, tradiție și obicei, de folclor, datina străbună l-au caracterizat dintotdeauna pe publicistul și poetul Ion Domenco; scrierile, versurile lui, inclusiv cele din prezenta broșură, au fost și continuă să fie inspirate din viața cotidiană a omului de la sat, sunt rodul activității sale pe ogorul publicistic și literar de peste patru decenii. Putem conchide cu certitudine: pentru Ion Domenco, dorul „*este focul în care ard speranțele, dorințele, durerile, iar cenușa ce rămâne reprezintă amintirile*” (Octavian Paler).

Originalitatea poeziei lui Ion Domenco provine din absoluta sinceritate a discursului poetic, din simplitatea expresiei, toate izvorând din melosul popular, din tradițiile naționale cele mai frumoase; pe scurt - din bunul gust, bunul simț și buna cuviință a neamului românesc... Poeziile lui emană un suflu autentic, cultul părinților și al strămoșilor, permanența memoriei, a valorilor nepieritoare ale neamului românesc, cu o deosebită semnificație - etică, morală, cu demnitate și verticalitate.

Totuși, remarcăm că între mai multe stiluri și modele, impuse de situație, Ion Domenco își afirmă o notă personală: predilecția pentru domeniile apropiate inimii (sufletul curat al țaranului, mica zeitate maternă, peisajul mioritic, dragostea pentru țarina străbună etc.).

Poetul scrie în registru tradițional, uneori cu un sentiment dominat de nostalgie și de o notă originală în evocarea, mai ales, a *micii patrii* – locul unde a luat ființă. Sunt ilustrative în acest context poeziile „M-aș dăru...”, „Balada din Bugeac”, „Mama”, „Mâinile tatei”, „Calea spicului de grâu”, „Mi-e dor de-a mea copilărie” ș.a., în care autorul își exprimă, de fapt, crezul său artistic și civic, dând dovadă că este îndrăgostit mult de viață, de satul natal, de neam și țară, de credința creștină. Autorul tinde să atace teme actuale, de o rezonanță socială aparte, cum ar fi necesitatea reîntregirii țării, sentimentele patriotice ale basarabenilor, care au avut de suferit din cauza raptului de la Patria-mamă („*Cu Botgros cântăm la cumetrii și nunți,/ Tot acolo plângem când ni-i greu,/ Și visăm la mare și la munți,/ Precum Ștefan ne-a-ndemnat mereu*” („*Balada din Bugeac*”).

Propunem o altă referință despre autor, despre cărțile lui.

Legătura sfântă dintre părinți și copii vine din adâncurile firii omenești, este, prea poate, cea mai trecută prin timp îmbinare de cuvinte, afirmă publicistul Ion Domenco în culegerea sa de versuri și proză scurtă „*Luminile dorului*” (Cantemir, 2009), în care caută să pătrundă în această enigmă prin sensibilitatea de fiu, punând la încercare arta cuvântului – drum destul de greu și anevoios. Autorul a reușit să facă niște pași viguroși pe drumul scrisului, care a înflorit ca o tendință firească spre dăltuirea silabei, ce aduce în sufletele noastre dorul, melancolia, speranța și însăși viața noastră cea de toate zilele, care, vorba lui Mihai Eminescu, „se face vers”.

Ion Domenco este un împătimit al frumosului, al dorului, în sensul larg al acestui cuvânt. Astfel, dorul de mamă și tată în poeziile lui „e ca pământul de greu”, gând profund ce se conține în versurile: „*Să povestesc oceanelor, în șoaptă,/ Pădurilor și cerului, pe viu, / Că de-întâlnesc un oropsit în noapte / Îl ocrotesc, ca pe iubit-mi fiu*”. Din alte poezii desprindem că pentru poetul Ion Domenco cuvântul mamă are multiple semnificații: „*mama e poem etern*”, e „în veci dimineată”, „*e primăvară*”, „*izvor neseecat*” etc.

Mama e ființa în ochii căreia „*se scaldă gândurile noastre*”, în genere, icoana mamei e modelată cu mult drag, original și cu sinceritate. La fel și în cazul tatălui, imaginea „*mâinile tatei*” sunt o oglindă veridică a simbolului tata - sprijinul de fiecare zi în familie, ele, spune autorul, creează aurul holdelor de pâine. În poezia „*La mormântul tatălui*”, poetul zice: „*Drag ne-ai fost și vei rămâne/ Scump, fără de preț/ -O icoană pentru mine,/ Copii și nepoți*”.

Acum, când veacul Internetului a pus stăpânire pe mințile oamenilor, rămâne să prețuim la justa valoare insistențele admirabile ale autorului de a scrie versuri, dovedind că dorul, dragostea de tot ce e frumos, demnitatea de neam sunt

sentimente lirice, profunde și nu pot intra prin mașinăria Internetului, ele trebuie să treacă prin fibrele inimii, prefăcându-se într-un cântec veșnic viu...” (Alexandru Tecuci).

Culegerea de față are o valoare deosebită prin faptul că poeziile sale sunt actuale prin mesaj și problematică, prin abordarea unor aspecte social-morale importante, semnificative.

Poezia lui Ion Domenco este în primul rând trăire. Din poeziile sale poate fi sesizat limbajul bonom și sincer: prin cuvinte apte exprimă mai multe enunțuri poetice, formulate pe parcursul carierei sale literare.

Altfel zis, poetul Ion Domenco continuă să trăiască cu doruri. Or, afirma el cu sinceritate: dorul este ceea ce ne rămâne după ce-am pierdut totul.